

Η μελέτη «εκσυγχρονισμού» του Αρχαίου Τι θεωρείται σήμερα «προστασία» ενός μ

...«Αν η φυσικομαθηματική σχολή στη Θεσσαλονίκη αποτελεί καταληκτική μαρτυρία της φονξιοναλιστικής ποιητικής του Καραντινού..., το αρχαιολογικό μουσείο, στην ίδια πόλη είναι ένα διαμπερές κέλυφος, όπου η λειτουργικότητα, η αντιπροσωπευτικότητα και η υφολογική διαχρονικότητα εξισορροπούνται με τρόπο μοναδικό στο σύνολο του μεταπολεμικού έργου του αρχιτέκτονα. Η αίσθηση της υπέροχης ελαφρότητας που αναδίδει το κτίριο αυτό απαλλάσσει τα εκθέματα από το πολιτιστικό «βάρος» τους και τα κάνει προσιτά και βιώσιμα, δίνοντας ταυτόχρονα την εντύπωση ότι δεν παρουσιάζονται στεγασμένα, αλλά στο ύπαιθρο. Ο Καραντινός κατάφερε εδώ να πραγματοποιήσει όχι μόνο το αντιμνημειακό ιδεώδες του για τον μουσειακό οργανισμό, αλλά να αντιμετωπίσει με επιτυχία το πρόβλημα της παρουσίας στον εσωτερικό χώρο έργων τέχνης που είχαν πραγματοποιηθεί για το ύπαιθρο.» ...

Δεν θα μπορούσε ίσως να περιγραφεί καλύτερα η ουσιαστική προσφορά, του Πάτροκλου Καραντινού (1903-1976), ενός από τους πατέρες της ελληνικής μοντέρνας αρχιτεκτονικής, μέσω ενός κτιρίου συμβόλου της μεταπολεμικής αρχιτεκτονικής, στην πόλη της Θεσσαλονίκης.

Για τους παραπάνω λόγους επίσης το αρχαιολογικό μουσείο της Θεσσαλονίκης χαρακτηρίστηκε το 2001-02 ως μνημείο από το Υπουργείο Πολιτισμού, και μπήκε στο καθεστώς προστασίας των μνημείων της νεότερης Αρχιτεκτονικής κληρονομιάς.

Την ίδια περίοδο όμως εκπονείται μελέτη εκσυγχρονισμού και επισκευής του κτιρίου, η οποία σήμερα έχει υλοποιηθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος της. Αξίζει να σημειώσουμε ότι, παρόλη τη σημασία μιας τέτοιας επέμβασης, σε ένα από τα σημαντικότερα δημόσια κτίρια της πόλης μας, δεν πραγματοποιήθηκε κανένας αρχιτεκτονικός διαγωνισμός για την ανάθεση της μελέτης. Το γεγονός αυτό όχι μόνο στέρησε από όλους τους ενδιαφερόμενους ειδικούς, σε ιδιωτικό ή συλλογικό επίπεδο, μιας δημόσιας συζήτησης, αλλά δεν συνεισέφερε και στην ανάδειξη της «καλύτερης» και κοινά αποδεκτής λύσης. Αν προστεθεί σε όλα αυτά και το τεράστιο κόστος του έργου, που (από τα αναγραφόμενα στην πινακίδα του αναδόχου) φτάνει τα 20.000.000€, και κατ' επέκταση των αμοιβών των μελετών που προκύπτουν, τότε αρχίζουν να τίθενται ερωτηματικά για προθέσεις των φορέων και τις διαδικασίες αναθέσεων των δημοσίων έργων, που ούτε στο όνομα οποιασδήποτε βιασύνης για την απορρόφηση κοινοτικών κονδυλίων δεν απαντώνται.

Η ουσία όμως της επιχειρούμενης κριτικής στις επεμβάσεις στο αρχαιολογικό μουσείο δεν αναλώνονται μόνο στα διαδικαστικά θέματα. Πρόσφατα, και ύστερα από διάφορα δημοσιεύματα στον τύπο, η Μόνιμη Επιτροπή Αρχιτεκτονικών Θεμάτων του ΤΕΕ/ΤΚΜ ζήτησε επίσημη ενημέρωση και ξενάγηση από τους αρμόδιους στο υπό ολοκλήρωση «εκσυγχρονισμένο» μουσείο, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 12/04/05.

Στη συζήτηση που ακολούθησε μεταξύ των μελών της επιτροπής, αλλά και από τα στοιχεία της μελέτης διαπιστώθηκε ότι, με τις παρεμβάσεις που πραγματοποιήθηκαν, καταστρατηγήθηκαν και ανατράπηκαν σε σημαντικό βαθμό οι βασικές επιλογές στο σχεδιασμό του Καραντινού τόσο σε αντιληπτικό όσο και λειτουργικό επίπεδο, κυρίως όμως ακυρώθηκε η ιδεολογική του προσέγγιση στην έννοια του μουσείου.

Στο τεύχος της τεκμηρίωσης ο αρχιτέκτονας της νέας πρότασης Ν. Φυντικάκης, πέραν των άλλων αναφέρει ότι «η πρόθεση της μελέτης αφορά στην επαναφορά του κτιρίου στη λειτουργική και μορφολογική αντίληψη του σχεδίου Καραντινού και την αποκατάσταση του αιθρίου (της εισόδου) ως πυρήνα του κεντρικού κτιρίου με εσωτερικό και εξωτερικό ρόλο».

